

Analyysi erikoissairaanhoidon työnjakoa ja keskittämistä koskevasta asetuksesta 4.9.2017

Asia: Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja keskittämisestä

Erikoissairaanhoidon työnjaosta ja keskittämisestä on annettu uusi asetus, jolla uudistetaan erikoissairaanhoidon rakennetta ja toimintatapoja. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa palvelujen yhdenvertainen saatavuus, riittävä osaaminen hoitavassa yksikössä ja asiakas- ja potilasturvallisuus sekä hillitä kustannusten kasvua. Siksi erityistä osaamista vaativia erikoissairaanhoidon tehtäviä kootaan isompiin yksiköihin.

Invalidiliiton vaatimukset ja esiin nostamat seikat näkyvät keskeisimmin seuraavissa sosiaali- ja terveysministeriön tekemissä lisäyksissä

Rakenteeseen täydennyksiä

Invalidiliitto antoi lausunnossaan palautetta siitä, että asetuksessa kuvatuista sairausryhmistä ei alun perin ollut lainkaan kuvauksia tai hyvin vähän kuvauksia asetuksen perustelumuiistiossa. Sosiaali- ja terveysministeriö kirjoitti tämän jälkeen miltei jokaisesta asetuksesta mainitusta sairausryhmästä kuvauksen myös asetuksen perustelumuiistioon.

Alueellisen kokonaisuuden suunnittelu ja yhteen sovittaminen 4 §

Kohta 2) Harvinaissairauksien ehkäisy, diagnostiikka, hoito ja kuntoutus

Sosiaali- ja terveysministeriö pysytti kuvauksen harvinaissairauksista siten, että jokaiseen yliopistolliseen sairaalaan on perustettu harvinaisten sairauksien yksikkö vuoden 2017 aikana, joiden tehtävänä vastata sellaisten harvinaissairauksien hoidosta, joille ei ole löydetty diagnoosia tai jotka tarvitsevat moniammatillista osaamista. *Invalidiliitto painotti lausunnossaan harvinaissairauksien erikoissairaanhoidon liittyviä erityispiirteitä ja mahdollisuutta terveydenhuollon saatavuuteen rajat ylittävästi, mutta ministeriö ei näitä ottanut huomioon.*

Kohta 11) Vakuutuslääketieteellisten lausuntojen antaminen

Invalidiliitto huomautti lausunnossaan nykyisestä käytännöstä, jonka mukaan yliopistolliset sairaanhoitopiirit puolen vuoden määräajoin kukin vuorollaan vastaavat vakuutuslääketieteellisten lausuntojen antamisesta. Invalidiliiton mielestä tämä tehtävä pitäisi keskittää. Sosiaali- ja terveysministeriö otti kokonaan pois asetuksesta vakuutuslääketieteellisten lausuntojen antamistehtävän.

Valtakunnallisesti keskitettävä erikoissairaanhoido 5 §

Selkäydinvammaisten hoito, välitön kuntoutus ja seuranta, kohta 1)

Sosiaali- ja terveysministeriö lisäsi asetuksen perustelumuiistioon ohjaavaa tekstiä 5 §:n valtakunnallisesti keskitettävästä erikoissairaanhoidosta mm. selkäydinvammaisten hoidon, välittömän kuntoutuksen ja seurannan osalta siten, että yliopistosairaalat tarvitsevat kumppaneiksi myös alueellisia toimijoita, vaikka mainitut asiat keskitetään vähempään kuin viiteen sairaalaan. *Invalidiliitto huomautti selkäydinvammaryhmän puuttumisesta asetuksen perustelumuiistiosta ja nosti esiin juuri erikoissairaanhoidon yhteistyömahdollisuuden yksityis- ja järjestösektorin*

toimijoiden kanssa, jolla on pitkäaikaista ja lääketieteelliseen näyttöön perustuvaa kokemusta asianomaisten toimialojen kanssa.

Kohta 2) Vaikeahoitoisten lasten ja nuorten psykiatrinen hoito

Invalidiliitto huomautti asetuseronnokseen kirjatusta leimaavasta termistä ”vaarallinen”, jolloin ministeriö vaihtoi sen aivan oikein lääketieteelliseen termiin vaikeahoitoinen.

Asian valmisteluun liittyvä huomautus

Sosiaali- ja terveysministeriö totesi asian valmisteluun liittyen lausuntopalautteessa, että ”potilasjärjestöt kannattivat laajalti keskittämistä laadun ja potilasturvallisuuden perusteella eikä esim. matkoihin liittyviä huolia tullut laajemmin esille.” *Invalidiliitto nosti esiin tässä huolen, miten vaikeimmin vammaisten ja harvinaissairaiden erityiskulkuneuvon käyttäminen varmistetaan erikoissairaanhoidon keskittämisessä ja terveydenhuollon valinnanvapauden tosiasiallisessa turvaamisessa.*

Lisätietoja: lakimies Henrik Gustafsson, henrik.gustafsson@invalidiliitto.fi